

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra 20 K Félévre 110 K
 Negyedévre 55 K Egész évre 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Cine mintye!

Tavaly április 23-án szerda volt, ragyogóan szép tavaszi nap. Debrecen városának becsületes magyar népe egy hónapi rémséges idősök után, a vörösök torzasztó uralma alól felszabadulva, akkor reggel előzőről lélekzett fel frissen, szinte halálos lázból ocsudva. Délután pedig a Kossuth-utcán végig bevonultak a felmentő csapatok, az oláhok csimpolyás zenekarokkal, rongyos ruhában, futólépésszerű menetelésben, rühes lovakkal és öszvérekkel, de kétségtelenül fegyelmezett, katonás magatartással.

Mi pedig éreztük ugyan a megáldatás minden keserűségét, hogy ime leggyűlöltebb ellenfelünk lett a mi felszabadítónk és amit az oláhok soha, még álmaikban sem mertek elképzelni, az egy kardcsapás nélkül valóra vált: a legmagyarabb város utcáit durva bocsorok gázolják, — de ezen szégyenünk mellett ott élt lelkünkben a megmenekülés öröme is, az a vigasztaló tudat, hogy egy még százalékosabb, egy még sokkal szennyesebb igát vettek le rólunk s a városunk immár nem „Európa szemétdombja”. Aggodalmaink, bus sejtéseink nagy részét a megszállásnak legelső egy-két napja szinte megszüntette, hiszen a parancsnokló oláh tábornok szájából hallottuk, falainkra ragasztott plakátokon olvastuk, hogy semmi másért nem jöttek, csak rendet csinálni. Semmi másért? Emlékeztetek csak vissza azonban most és mindig, míg csak e földön magyar és oláh lesz, emlékeztetek vissza: miért jöttek hát ezek a legundokosabb rablói Európának, ezek a minden aljasságban százszor megfűrdött salakjai még Kelet gyűlévészének is, ezek a „népek sepredeke”? Soha el ne felejtétek egy pillanatra sem azt az elszármálhatatlanul sok és elképzelhetetlenül gonosz cselekedetet, amikkel benneteket: öregeket és gyermekeket, férfiakat és nőket, ártatlanokat és bűnösöket, szegényeket és gazdagokat, mindenkit, de mindenkit zaklattak, elnyomtak, kifosztottak, meggyaláztak, elpusztítottak. Lehúzták rólunk világszerte a járókelők tömege közt a ruhát, a cipőt; bezárták akárhányunkat a tetvek közé; véresre korbácsoltak egy állásintézkedésére is akárkit; agyonverték sok-sok jámbor, dolgos gazdát vagy cselédjét kint a tanyák magyarosságában; megbecsületesítették tengerényi magyar nőt állati vadsággal; és tetejében lopák, rabolták mindenünket a legzemmurelenebbül, a leggaládabban. Valóságos kulturbestíák ezek, akik — vagy helyesebben: amik országunkat a sunyi és évetemedett hiénák pokoli fészkévé züllesztették.

De hiszünk a magyarok Istene igazságosságában. Bizunk Hadúrunk az irántunk való kegyelmében. Éppen ezért reméljük, hogy nemsokára mi is elmehetünk hozzájuk visszaadni nekik a látogatásukat. És ha ezt megírjuk, akkor majd megfizetünk. A hunok járásának emléve még ma is a felelem forrása a messze Nyugaton, de ennek a mi háborunknak az emléve még ennél is több lesz ott lent, Keleten; több kell, hogy legyen. Tudjuk, halljuk uton utfélen, hogy ide készülődnek, vágyanak még a börtök is, még az aggok is. Elmegyünk, hogy eltapssuk ezeket az elősdiéket és felszabadítsuk a mi szerencsétlen székely testvéreinket. Ez most a legközelebbi, legnagyobb, legőzietőbb, legmagyarabb vágyunk, amely még az Isen irgalmas ítélőszéke előtt is jogosnak és igazságosnak látszik, ez a bosszu.

Cine mintye! Dr. Bassenyei Lajos.

A tiszántuli választások júniusban lesznek

Budapest, április 22. (Nemz. St. tel. jel.) A pártok széleskörű előkészületeket tesznek a tiszántuli választásokra. A kormány rendeletet bocsájított ki, melyszerint máj. 5-től kezdődőleg a Tiszántulon minden politikai gyűlés szabadon tartható meg. A két kormányzó párton kívül a Csizmadia Sándor szocialista-izü földmunkás pártja és a Friedrich csoport is élénben készülődik a választásokra, melyek végleges időpontját június 13. és 14-ben állapították meg.

A magyar békét Londonban intézik el

Kopenhága, április 21 (N. St. t. j.) A Skandinavische Telefon Co san-remói jelentést közöl, mely szerint a magyar békeszerződést előreláthatólag nem fogják San Remóban elintézni, hanem a miniszterelnökök folytatálagos londoni tanácskozásán fogják teljesen befejezni.

Gazdasági bizottság jön a Tiszántulra

Budapest, április 22. (N. St. t. j.) Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter a Ház folyosóján a következő kijelentést tette:

— Szonjas Lajos államtitár vezetésével szakbizottságot küldtem ki a Tiszántulra a nagyon lerongyolódott mezőgazdaság helyreállítása céljából. Nagy nehézségek vannak különösen az apaállatok hiánya miatt, mert az oláhok majdnem kivétel nélkül elhurcolták a tenyészállatokat. Mezőhegyes kifosztása, mely messzeföldön híres méntelepünk volt, óriási kár az országra és sok-sok esztendő fog elmulni, míg ismét helyreállíthatjuk. Az igás állatok pótlása felől már intézkedtem, s a mezőgazdasági eszközök beszerzésére 350 milliót állítottam be a költségvetésbe.

A francia vagyondézsma

Páris, ápr. 21. (Szikratávirat) A kamara mai ülésén Rolland képviselő indítványt nyújtott be a vagyondézsma kivetése tárgyában. Marchall pénzügyminiszter azonban elutasította az indítványt, mert szerinte az ország pénzügyi válságán nem a magánosok vagyónának elkobzásával, hanem becsületes munkával és takarékossgal kell segíteni.

Zamfirescu kesereg

Bukarest, április 22. (Nemz. St. tel. jel.) A Bánátul Romanest nagyon elégikus hangu cikkben foglalkozik a Bánát sorsával és kijelenti, hogy Románia komolyan aggódhatik miatta, mert nincs megfelelő eszköze a megtartására. Zamfirescu, az új Avarescu kormány külügyminisztere bánatosan konstatálja, hogy a Bánát drága-gyöngy, Arad pedig aranybitoros szőlődomb ugyan, de Romániának mégis le kell azokról mondania. Földolog, — kesereg tovább, — hogy Erdélyt mégis megtudjuk tartani valahogy.

Angol munkás-bizottság Budapesten

Rotterdam, április 22. (N. St. telefon jel.) Londonból jelentik hogy a munkás párt nemzetközi bizottsága és a szakszervezetek kongresszusi bizottsága elhatározta, hogy a magyar minisztérium meghívására egy bizottságot küld Budapestre, amely a helyszínen fogja megvizsgálni a munkásosztály állítólagos üldöztetéséről szóló vádakat.

Haller miniszter a kisiparosok között

A kisipar védelméről, a közszállításokról, a botbüntetésekéről és a jövőről

A talpraállás, a megújulás gigantikus munkájában nagy feladat vár a magyar kisiparra is, azért elsőrendű országos érdek a kisipar olyan mérvű intézményes védelme és támogatása, mely lehetővé teszi a munka mielőbbi nagyarányú megindulását. Gyáriparunk ma alig jöhet számításba, a külföld pedig a valutadifferencia óriási nagysága miatt megfizethetetlen árért tud csak ipari terméket szállítani, — kézenfekvő hát, hogy jó ideig, talán évekig is, jobbára csak kézműiparunk termelésére leszünk utalva. A Keresztyén Iparosok Országos Szövetsége ebből kiindulva, naggyűlést tartott a budapesti Vigadó nagytermében és meghányta-velette azokat a módokat, melyek mellett a keresztyén magyar kisipar oly lendületet vehet, hogy az ország ujjaépítésének titáni munkájában számottevő tényező legyen. Szóba került a keresztyénszemű iparkamara felállításának kérdése is, mely hivatva volna a kisiparosok nyugtájának a tanácsvezetésnek, az iparos hitelszövetkezeteknek, a nyersanyag beszerzésnek és a közmunkák megszerzésének ügyét is közmegelegedésre elintézni. A naggyűlésen megjelent Haller István kultuszminiszter is, aki hosszú beszédében foglalkozott a kézműiparosság jövőjével és feladataival. Beszédében kifejtette, hogy az országos csak az segít, ha mindenki becsületesen és lelkiismeretesen elvégzi feladatát és nem várja, hogy csak az állam segítsen rajta. Elismeri, hogy a múltban hibázott az állam, mert sokszor az erősebbet segítette, nem törődött a gazdasági harc szabályozásával, — de hibások voltak a kisiparosok is, mert tulsokot politizáltak s nem a maguk érdekében. Támogattak egy-egy pártot, de nem ellenőrizték, hogy ez a párt mennyire védi érdekeiket. Ennek a jövőben nem szabad megtörténnie. Csak szilárd összetartással érheti el célját az iparosság, — ép azért a szervezetekben csak olyan kiválogatottak lehetnek benne, akik tényleg a keresztyén iparosság érdekeit védik és akarnak és tudnak dolgozni.

— Látjuk, — mondotta Haller, — hogy a zsidó sajtó mennyire bele akarja szuggerálni a keresztyénekbe, hogy a keresztyén politika nem tud semmit sem csinálni és hogy a nemzetgyűlés nem dolgozik. Azt akarja ezzel elérni, hogy elveszítsük önbizalmunkat és kitartásunkat. Jól tudja, hogy

veszedelmes törvényjavaslatok készülnek az egyes minisztériumokban, sőt már részben készen is vannak

és nemsokára a nemzetgyűlés elé kerülnek. Igy elkészült már az ipartörvény revíziója s csak az érdekelt testületekkel való előzetes megvitásra vár. — Jönni fog továbbá az árdragítók visszaéléséről szóló törvényjavaslat és egy törvényjavaslat, amely büntetőjogi rendszerünkbe a nálunk régóta ismeretlen botot fogja behozni. A közszállításokról szóló új törvény lehetetlenné fogja tenni hogy protekciós milliós cégek kapják meg a közszállításokat. Végül a földbirtokreform sem érdektelen az iparosokra nézve, különösen a vidéken. Ha van egy kis birtoka az iparosnak, akkor a nyári munkahiány idején azt munkálhatja meg és ipari

válság esetén sem kényszerül koldusbotot venni a kezébe... Ezeket a feladatokat lassanként mind megfogjuk oldani. De a testületeknek az a hivatása, hogy e munkájában támogassák a kormányt.

— Nem az a fontos, hogy törvényeket hozzunk, hanem hogy a hibákat reperáljuk, a sebeket gyógyítsuk, az embereket kicseréljük és akkor törvény nélkül is jól fog menni a dolog, Gazdasági rabszolgásgunkat sem törvények csinálták, hanem törvényeink elnézték és nem akadályozták meg ezt a rabszolgásgot,

A tulajdonképeni veszedelem abban volt, hogy ellenjeleink nem hirdették, hogy mit akarnak elérni, hanem összefogva, csendben dolgoztak évtizedekig. Nekünk is így, csendesen, de annál keményebb elhatározással kell dolgoznunk és akkor meg fogjuk nyerni a csatát gazdasági téren is...

A rontás szelleméről

irt a „Szózat“-nak az a cikke, amelyet tegnapi számunkban kivonatossan ismertettünk. Óva intette ettől Debrecen népét, mert az mindmáig itt settenkedik körülötte. Igaza van a cikknek abban is, hogy itt nálunk minden destructiv erő összefog, hogy lábát a Tiszántul megvehesse. Akinek szeme vagy a látásra, lásson! Hogy az egységes ker. nemzeti politika sorait megbontsák, fel akarták támasztani a függetlenségi pártot, mert annak nagy és tiszteletreméltó hagyományai és emlékei élnek a debreceni közönségben. Azzal ezeknek az embereknek a politikai lelkiismerete mit sem törődik, hogy a függetlenségi politika alapján áll ma már mind a két kormányzó párt, a ker. nemzeti egyesülés és a gazdpárt is. És hogy annak követelése immár különben is valóságos lett: önálló nemzeti hadsereg, önálló vámterület, önálló külügyi képviselő, nemzeti királyság és utban a magyar nemzeti bank is. — A másik trükk a városi tanácsnak — melynek radikál-szabaddóműves legtöbb tagja feletti régóta pálcát tört a közvélemény — a családi és főpapi kölcsönös életbiztosítás a'apján való új életre galvanizálása. — És végül a leglelkiesmeretlenebb és legvakmerőbb kísérlet a református polgárság tiszteletre méltó érzékenységének a fölhasználásával a felekezeti harc ok nélküli megindítása. — Valamennyi mind veszedelmes mérgegyanyag, melynek beoltása közéletünk szervezetébe, annak egészséges működését lehetetlenné teszi, épségét és nyugalmát feldulja. Ezek a lelkiismeretlen és önző kezek tényleg feldulni készülnek a társadalmi és közéleti nyugalmat, alattomos aknamunkával uszítják élet-halálharcra magyart a magyar ellen és a háttérben ott leselkedik vigyorgó ábrázatával az ugrásra kész harmadik, hogy a keresztyén és nemzeti eszmények gyászos összeomlása után cinkosársáival ismét birtokába vehesse régi hatalmát. Ez azonban nem fog sikerülni nekik.

A török béke San-Remóban

Páris, április 21. (Nemzeti St. tel. jel.) San Remóból jelentik, hogy a békekonzferencia tegnap a török békeszerződés katonai és pénzügyi kérdéseivel foglalkozott. Szóba került az örmény kérdés és Batum városának megszállása is.

Fiume és a magyar béke

Amsterdam, ápr. 21. (Nemz. St. tel. jel.) A Berlinske Tridende a magyar béke kérdésével foglalkozó cikkében rámutat arra, hogy a fiumei kérdés és a magyar békeszerződés komplexuma szoros összefüggésben vannak egymással, s Fiume sorsát mindaddig eldönteni nem lehet, míg a magyar békét megfelelően el nem intézik.

Szökdösnek a cseh katonák

Budapest, április 22. (Nemz. St. tel. jel.) Felvidéki utasok beszéltek, hogy a cseh hatóságok állandó razzákat tartanak a Felvidéken a cseh hadsereg katonaszökevényeinek kézrekerítése céljából. A főnemzetiségű katonaszökevényeket sokkal szigorubbant büntetik, mint a magyarokat.

Porzolt Kálmán felolvasása

A napokban, amint a piacon megyek, a következő szóváltás ütötte meg a fületem az Aczél Henrik kirakata előtt. Egyik ur: „De hát mi van ebben?” A másik ur: „Az, hogy perverz disznóság az egész dolog, csak egy kicsit nemzeti színűre van meszelve.” — Beszélgetett pedig ez a két ur a kirakatba akasztott hirdetésről, mely a Porzolt Kálmán felolvasását ajánlja a közönségnek. Ez a felolvasás a lányok, a mi leányaink ügyéről szól, körítve emilyen címekekkel: „Szabad szerelem vagy házasság”, meg aztán, „Nemi felvilágosítás és nászut”, azután pedig „A nők kiszákmányolása a munkában és szerelemben”, továbbá „Nemzeti hadsereg nélkül nem lehet megvédeni az országot” (mennyire összeillő tárgy ez a szabad szerelemmel!) — és végül azt adja tudtul a neves publicista, hogy a felolvasás után, menten és nyomban „szellemi törvényszék” fog ülni, hol is minden szellemi problémáról (!) azonnal ítéletet mond és (reméljük, ingyen) tanácsot ad. Mi nem mondjuk, hogy perverz disznóság a dolog, hiszen még a nevezetes felolvasást nem is hallottuk, de hogy némi csendes megjegyzésünk volna rá, az szent.

Mindenekelőtt különösnek tartjuk, hogy komoly férfi ember, vagy aki legalább komoly embernek akar vétetni, ugynevezett „szellemi problémákról” a nagy nyilvánosság előtt bölcsekedjék. Ennek budapesti, sőt speciális lipóvárosi íze és szaga van. Ez, egy szó mint száz, a mi magyar gondolatvilágunktól teljesen idegen és ha nem disznóság is, mindenestre fonákság, perverzítés. Nem tudjuk elképzelni sem, hogy vérbeli, érzésben és szellemen magyar író eféle „problémákat” nyilvánosan feszegetsen; nem telte volna ezt a régiak közül Kulcsár István, az újabbak közül Kemény Zsigmond és a most élők közül nem tenné azt Rakosi János, de egyetlen jóérzésű vidéki író sem. Magyar ember lelkivilágának kiirhatatlan vonása bizonyos tartózkodó méltóság és férfias szemérem, amely megtűr ugyan humort, pajkosságot, dévajkodást is, de nem tűr és nem tűrt meg soha komolykodó szoknya-ügy feszegetést, mely tárgyánál fogva nyegle és erkölcsstelen. Még kérdés tárgyát sem képezheti előtte a mocskos, alávaló zsidó-sajó által felvetett és követelt „nemi felvilágosítás”, mert arra semmi szükség nincs, s ha csakugyan aggodalom tárgya lehet az a kérdés: mi lesz a leányokkal, a mi kedves magyar leányainkkal, felháborodva utasítja vissza még a megemlítését is a „szabad szerelem”-nek.

Nagyon téved Porzolt Kálmán, a szabadkőműves és zsidó Pesti Hírlap munkatársa, ha azt hiszi, hogy ma még mindig 1899-et, vagy 1900-at írunk, mert ma 1920-ik éve íródik az Ur esztendőinek. Nagyon téved továbbá, ha azt hiszi, hogy ami a romlott Judapestnek jó, ami ott bevelt és módi, az a vidéknek is jó lesz, — sőt hogy talán a jó vidék még inkább „bedől” a judapesti maszlagnak, mivel hogy az a fővárosból jön. Nem, Porzolt ur, ma már vannak a vidéken is a maguk szemével látni tudó emberek, van már itt is értékelés, gyanu és némi kis izlés.

De hát mi van ebben, — kérdezhetnék tőlünk mások is ama piac-utcai liberális magyarral? Haj! drága barátaim ezek a „mi van ebben”-ek sodorták hazánkat harminc év alatt a sir szélére. Ez a „mi van ebben” eleinte csak idegenszerűségeket plántált a magyar nép gondolatvilágába, mely azután az idegenszerűségtől lassan, lassan merőben átváltozott, megmérgeződött és alkalmassá lett a legszörnyűbb, az öngyilkos csirák befogadására.

Az egyházi, a társadalmi, az egyetemes erkölcsi, vegre a teteles állami törvények semibevevétele, majd becsnérlése, végre tényleges felforgatása ilyen ártatlan „mi van ebben”-nel kezdődött. — Mert hát az a „mi van ebben” nem áll meg a maga első kiadásánál, hanem mind merészebben siet és ragad mindnyájunkat magával egy züllesztő és rothasztó világnézet örvényébe.

És vajjon nem akad más jobb dolga ma, most Porzolt Kálmánnak, mint „szellemi törvényszék” alapítani a vidéki városokban, mikor ősi hazánk élet, halálharcát vívja?

Ugy látszik, nem. — De ezzel szemben biztosíthatjuk Porzolt urat, hogy a „liberalizmus” új életre keltésének munkájánál, az Arany Bikában tartandó előadáson egyetlen igaz magyar ember sem lesz jelen, legfeljebb egy sereg zsidó és néhány tucat vakoló testvér, no meg egy pár hisztérikus. Különben is, azt hisszük, csak ezekre számított.

Az orvosok országos szervezkedése megélhetési viszonyaik érdekében

A mai nehéz idők csaknem minden osztály megélhetését lehetetlenné teszik, így vannak ezzel az orvosok is. A megfizethetetlen kocsibérek miatt gyalog kell járniok s így kevesebbet dolgozhatnak, szellemi munkájuk mellett erős testi munkát is végeznek s még sincs annyi keresetük, hogy a mai drágasággal lépést tarthassanak. Ennélfogva országos mozgalom indult meg az irányban, hogy orvosi munkájokért a fizetést ne pénzben, hanem mindazoktól, akik azt ily módon teljesíteni tudják, naturaliaiban, azaz természetbeni szolgáltatmányokban kérjék.

Természetesen a fizetésből élő tisztviselő vagy a szegényebb néposztály ezután is a lehető legnagyobb megértésre fog találni az orvosoknál, de viszont nem lehetnek továbbra is annyira altruisták azokkal szemben, akik nem látják be, hogy az ő megszázosodott keresetükből csak alamizsnát nyújtanak ma az orvosoknak. Különösen illik ez a kereskedő, gazdálkodó és iparos osztályokra.

A terv az, hogy p. o. Debrecenben az 1914. évi orvosi díjtételeket régi értékük szerint állítjuk be, amikor egy orvosi látogatás 6 korona s egy ambulans rendelés 4 korona volt; ezen díjtételeknek fele értékében kívánnak az 1914. évben fennálló árak mellett naturalis szolgáltatmányt.

Például a kereskedő adott egy méter jó szövetet a békében 12—18 koronáért, most ugyanazért kapna 6—7 orvosi látogatást; a gazdától kapott az orvos egy hizott sertést 200—240 koronáért, most 40—50 orvosi munkáért járna egy hizott sertés; a cipész talpalt egy pár cipőt 3 koronáért, most egy orvosi látogatásért ad egy cipőtalpalást stb. stb. Így lesz ez kidolgozva minden foglalkozási ágra részletesen, vagy esetről-esetre kölcsönösen megállapítva s ennek betartása minden orvosra nézve kötelező lesz.

Kényszerűségből teszik ezt azt az orvosok, mert a legjobban kereső és gazdagodó foglalkozási ágon levők sem látják azt be, vagy nem akarják belátni, hogy részükről sem 30, sem 50, sőt még 100 koronával sincs megfizetve a kapott orvosi munka s így még a legnagyobb praxissal bíró orvosnak is gondot okoz az egyik napról a másikra való megélhetés, — már pedig a testileg lenyűtt, kifáradt és éhező orvos jól gyógyítani sem képes.

— A péksütemények előállításának elfiltása. A magyar közéletkezési miniszter urnak 77622—1919. sz. rendeletével mindenféle péksüteménynek, nevezetesen zsemlyének, kiflinek és más apró péksüteménynek előállítását eltiltotta. Ezen rendelkezés alól a közéletkezési miniszter ur egészségügyi okokból kivételt engedélyezhet. Ugyancsak tilos az ugynevezett egységes típusú kávéházi sütemények előállítása is. Ennélfogva a város területén semmiféle péksütemény, vagy egységes típusú kávéházi sütemény nem állítható elő és nem hozható forgalomba. A rendelet ellen vétők kihágási uton a legszigorubbant büntetettuek. Közéletkezési ügyosztály.

— A Hajdúföld ápril 21-én megjelent hirdetésüktől eltérőleg nyert utasításhoz képest felhívjuk a Debreceni Gazdasági Egyesület azon tagjait, kik az oláh katonák által okozott károkat nálunk bejelentették, hogy e károknak összesített kimutatásba való felvétele végett Egyesületünk titkári hivatalánál (Piac-u. 61. sz.) e hó 22-től kezdve május 2-ig okvetlen jelentkezzenek. Debreceni Gazdasági Egyesület.

HIREK

Szégyene

Debrecennek, hogy várva várt magyar nemzeti hadseregünk derék tisztikarának sok tagja még mindig lakás nélkül van. Nagyon is emlékeztünkben él még, hogy a lakosság bizonyos rétegei milyen mohósággal vetették rá magukat a román megszállás idején, hogy lakásukban a balkáni had eregnek valamelyik, lehetőleg magasrangú tisztjét vendégül láthassok, arra számítván, hogy így magukat a „rekvirálás”-tól megóvhatják, vagy pláne, hogy üzletecskéikhez pártfogóra tesznek szert. Tejbe-vajba fűrészlötték, kényelmes lakásukban melengették őket, udvarlásukat fogadták ezeknek a puderes képű, agyonpacsulizott, miederbe bujt félművelt ficsuroknak, akik nem egyszer maguk rabolták el becsületes magyar emberektől azt az enni-inni valót, amit itt szerzett új barátjukkal fogyasztottak el, léha mulatozás mellett.

Ki kell seperni a városból ezt a szemétnépet!

Állapítsák meg hivatalosan, kik azok, akiket a háborús konjunktúra hozott Debrecenbe, s akik közül sokan egy balyuval jöttek ide s ma fényesen berendezett lakosztályban terpeszkednek. Ki keli toloncolni őket, kiürült lakásukat kijűstőlteni, s átadni a honmentő hősöknek és családjuknak.

Igazolt tanszemélyzet. Az állami kiegészítő iskola és a siketnéma-intézet tanestületének a kommunizmus alatti magatartását illető megvizsgálására a közoktatásügyi miniszter egy bizottságot küldött ki, melynek elnökéül dr Bielek Aladár miniszteri tanácsost, tagjaiul dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnokot és Karay Sándor ref. főgimnáziumi igazgatót nevezte ki. A bizottság az igazolási eljárást lefolytatta és az állami kiegészítő iskola tanestületének összes tagjait igazolta. A siketnéma intézetnél a vizsgálatot kiterjesztette az intézetnél már régóta folyó és teljesen elmergesedett vizsálykodásra is, mindenre kiterjedő, alapos vizsgálódás után az ottani helyzetet teljesen tisztázta és részletesen megokolt javaslatát felterjesztette az országos fegyelmi tanácshoz.

Budapestről Debrecenbe és Békéscsabára naponta jár a vonat. A Máv. igazgató-sága április 21-től kezdve vasárnap kivételével naponta jár a vonat Budapest nyugati pályaudvar—Debrecen. Kisvárdá és Békéscsaba között.

Dr Tarr Zoltán tragikus halála. Dr Tarr Zoltán százados orvos ma reggel hirtelen meghalt. Megelőzőleg semmi baja nem volt és legutolsó percéig hiven teljesítette kötelességét, mint a csapatkórház II. osztályának vezető orvosa. Halálának híre széles körben kellett igaz részvétet.

Közveszélyes a kisvasúti közlekedés. A városi tanács már foglalkozott a helyi vasút gőzmozdonyu kísérletezésének veszedelmes voltával és kötelezte a helyi vasutat, hogy a gőzmozdonyára szikrafogó és füstemésztő készüléket alkalmazzon. A helyi vasút igazgató-sága most arról értesítette a városi tanácsot, hogy a gőzmozdonyokon van szikrafogó készülék, ezzel szemben újra kérte, hogy két szakaszra oszthassa a nagyerdei vonalat és az egész vonalon 2 korona viteldíjat szedhessen, mert ellenkező esetben kénytelen megszüntetni a közlekedést. A társaság a fél napos villamos-áramszolgáltatást azért nem v szí igénybe.

mert egész napra kell fizetni a személyzetét és a fél napos üzemre ráfizetne. A városi tanács nem engedélyezte a viteldíj felemelését. Az ülésen megállapították azt a közismert tény, hogy a mozdonyok tüzijátékszerűen szórják a szikrát, melyek gyujtanak. Több eset történt, hogy a ruhára esett szikra kiegette a szövetet és a károsultak perelni akarják a helyi vasutat. A városi tanács felhívta a világitási vállalatot, mutassa ki, mennyi a szénkészlete és lehetne-e már egész nap adni villamos áramot a helyi vasutnak?

Felhívas. Rokkantságuk folytán nyugállományba helyezett hivatalos állományból származó tiszteket — akiknek nyugilletményeikben (sebesülési pótdíjon) kívül semmi más jövedelmi állásuk nincs, vagyonnal nem bírnak és azt helyhatósági bizonyítvánnyal, vagy nyilatkozattal igazolják, a honvédelmi miniszter ur folyó évi március hó 12-én kelt 84103. számú rendelete értelmében — a körlet parancsnokságok ideiglenesen alkalmazhatnak. Ily ideiglenes szolgálatra való alkalmazásukat rokkant tisztek hadnagytól alezredesi rendfokozatig bezárólag kérhetik. Ez iránti kérvények a debreceni körlet parancsnoksághoz címezve, az 1531. eln. IV. a. számra való hivatkozás mellett minél előbb előterjesztendők. Hajdu vármegye katonai parancsnoksága.

Az irgalmas tanács. A városi tanács sokszor gyakorol keresztényen irgalmat. A csütörtöki ülésen is három esetben cselekedte. Felmann Mayer rövidáru és divatkereskedésre kapott engedélyt 2000 korona engedélydíj lefizetése ellenében. Sokalta, mert vagyontalan, 22 éve él itt, 7 gyermeke közül 4 fia Amerikában. (Jó orruk volt, még háboru előtt mentek ki!) Az irgalmas tanács 500 koronára engedte le az engedélydíjat. De hát vagyontalan ember miből (és mire föl?) rít rövidáru és divatkereskedést? — Weisz Margit a hatósági üzlet elárúsítója, szeméttel-piszokkal, homokkal és kődarabokkal mérte szegény embereknek a burgonyát. Azzal védekezett, hogy a szemét együtt jött a burgonyával, neki ugy kellett kimérni, ahogy jött. A rendőrbíró felmentő ítéletet hozott, azonban a rendőrtügyész megfelebbezte. A tanács feloldotta az ítéletet, pedig maga a tény is elegendő marasztaló ítélet hozatalára, mert hiszen burgonyát hirdettet eladásra a hatósági üzlet és nem szeméttel. Ugyan ki adott utasítást Weisz Margit elárúsítónak, hogy a szeméttel és kődarabokat is kilőszámra mérje ki — burgonya helyett? — Weinberger Mór, a gazdák sütődéje (semmi közük a gazdáknak ehhez a zsidó vállalatához!) igazgatóját a rendőrség megbírságolta, mert 90 métermázsával több lisztet vett ki, mint kiadott. Weinberger felebbezett és most utólag áll elő azzal, hogy a lisztet a tápintézet diákjai részére vette ki, de akkor spanyoljárvány volt a diákok hazaszéledtek és így maradt meg 30 métermázsa lisztje. (A 90 métermázsát tagadja!) Különbön se láncol a lisztel, hanem jótékonycélra fordította a „visszamaradt” lisztet. A városi tanács az ítéletet feloldotta és a „jótékony” Weinberger ügyét visszaadta a rendőrségnek.

Két helyről nem jár fizetés. A múlt év júniusában dr Hortobágyi Ernő rendőrkapitány elhagyta hivatalát és októberig a szegedi kormánytól nyert alkalmazást. Akkor a városi tanács egyszerűen beszüntette fizetését, mikor pedig visszatért, felfüggesztette állásától, a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányára pedig hivatalvesztésre ítélte. Hortobágyi, akinek ügye telebbezés alatt áll, folyamodott, hogy 4 hónapi fizetését, melyet távolléte alatt visszatartottak, utalják ki. A tanács azon indokolással, hogy ezen idő alatt a szegedi kormány szolgálatában állott, mely bizonyára fizetést is adott érte, elutasította, mert két közpénztárból nem járhat ugyanazon időre fizetés.

Emelni fogják a haszonbéreket. A kormányrendelet alapján a haszonbéreket 1918-ra visszamenőleg felemelhetők. A városi tanács csütörtöki ülésén foglalkozott a haszonbéreket emelésével és már több bérlővel történt előzetes megegyezés alapján a haszonbéreket felemelte 200, 100, 75, 50 és 25 százalékkal. A tanács különösen azon bérlővel szemben volt méltányos, akik nagy károkat szenvedtek az oláh megszállás alatt.

Felmentett intéző. A rendőrbíróság Kövendy Domokost, a köztisztasági vállalat intézőjét 100 kor. pénzbírságra ítélte köztisztaság elleni kihágásért. A városi tanács felmentette a kihágás vádja alul, mert a vállalat nem tehetett eleget kötelességének: az oláhok ugyanis a maguk céljaira használták ki a vállalat igáit és személyzetét.

A Közművelődési Könyvtár (Fűvészkert-utca 2) 1920 első negyedévi személyforgalma: 13.513, kötetforgalma: 14.625 volt. A könyvtár nyilvános olvasótermét, melyben helybeli és fővárosi napilapok, hetilapok, folyóiratok s a kézikönyvtár olvashatók, díjtalanul használhatja minden 16 éven felüli debreceni lakos. A kölcsönkönyvtárba 10 kor. biztosíték teendő le, mivel azonban a tagok számba a szépirodalmi és ifjúsági csoportban már 1500-on felül van, csak az ismeretterjesztő részbe vételnek fel ujonnan beiratkozók.

Nincs kára a muzeumnak. A városi muzeum évi jelentésében Zolthay Lajos muzeumőr beszámolt a tanácsnak a muzeum állapójáról a forradalom kitörése óta. Igen örvendetes, hogy a városi muzeum se a vörös uralom, se az oláh megszállás alatt nem szenvedett kárt. Az értékes holmit Zolthay elrejtette, az arany és ezüst értékeket pedig elásta. A jelentést felterjesztik a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségéhez.

Bejelentett tandíjemelés. A kegyesrendi r. kath. főgimnázium felügyelő bizottsága 500 koronára emelte a tandíjat felekezeti és faji különbség nélkül. A városi tanács tudomásul vette.

A Cigánygrófné... Szászorszép... Az Ezüstkirály... gyönyörű operettek zongorára kaphatók Antalfynál, Szent Anna- és Varga-utca sarok.

Alakulóban levő biztosító részvénytársaságnál vezértitkári állás betöltendő. Keresztényen pályázók eddigi életműködésükről és fizetési igényeikről szóló pályázatukat személyesen nyújtják be Bosznay István urnál Simonffy utca 1—b. II. emelet.

Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szücs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

A vasi gyalogezred sportünnepélye a nagyerdei sporttelepen. Vasárnap délután s DTE nagyerdei sporttelepén a vasi gyalogezred focibólcsapata játszik a DTE csapatával. Előzőleg DEAC II—DTE II. A mérkőzés alatt a vasi gyalogezred zenekara hangversenyez. A mérkőzés tiszta bevétele a nemzeti hadsereg javára lesz fordítva.

Elősmert legszolidabb moly-kár elleni és nyári megőrzési vállalat, hol mindenféle szörme és téli ruházatot a legtisztább kezelés és felelősség mellett raktáromban elhelyezők. Klonda, szücs, Piac-utca 21. sz.

Legrosszabb nyakkendőit is ujjá alakítják Péterfia-utca 53 alatti az udvarban balra.

Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmütermé Batthyány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Sebuschler Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényiből, mert közgazdasági életünket is keresztényen és nemzeti szeltemben kell átalakítani, ha élni akarunk!

Vasszerkezetek
Redőnyök
Napellenzők
Lemezárak
Kerítések
Épületmunkák
Kovács munkák
Gazdasági felszerelések készülnek
Piros Béla
lakatos műhelyében Péterfia-u. 32.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése
 Lehar operettja, az Éva ma kerül színre, új betanulással. A színház különös gondot fordított a nagyszabású reprizre. A darabot Járay Sándor rendezte. Szenczáción fognak kelteni Honthy Hanna új ruhái, melyeket a budapesti Fürstner cég készített. Előreláthatólag az Éva sok telt házat fog vonzani.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap a Csokonai színházban: délután a Koldus gróf, operett Járayval a címszerepben, este az Éva, operett. A Vigaszínházban délután a Felhő Klári, népszínmű és este az Elnémult harangok, színmű kerül színre. Külön kell megemlíteni, hogy az Elnémult harangok iránt a közönség érdeklődése állandóan fokozódik.

* **Utazás a Marsba,** dr Tatay Zoltán új operettjéből megkezdődtek a színpadi próbák. A mulatságos, szép zenéjű operett csütörtökön bérlésünelben kerül színre.

* **Csitri.** Hétfőn kerül színre a „Csitri”, francia vígjáték. Eöb szerepeket játszanak Székely Zizi, Kovács Lulu, Bihari Ákos, László Gyula, Ernyei és Egyed Lenke.

* **A legnagyobb sikert aratja Mis American**

* **Kolumbusz Kristóf** a nagy felfedező élet-története 2 részben 8 felvonásban, a főszerepekben George, Wagner a párisi conservatorium tanára és Leontine Massarte a párisi Antvine színház tagja, bemutatja az Urania.

* **Nordisk műsor az Apollóban.** Richard Skowronnek regényét. „A Senki lányát” 5 felvonásban mutatja be ma az Apollo. A főszerepeket Irmyard Bern, Reinhold Schünzel és Paul Hartmann oán színészek játsszák.

* **Az örök ifjúság** fantasztikus ötlet 5 felvonásban a főszerepekben Carola Toelle és Werner Kraus az Arany Bika mozi slagere.

Nyugdíjas katonatisztek szövetsége

A gazdasági életben a háboru óta bekövetkezett eltolódások a szövetkezeti eszme egyre határozottabb kibontakozására vezettek. Az azonos érdekek egyesülése a nyugdíjas katonatisztek társadalmi csoportjában is tetten oltott, kik báró Lukachich Géza altábornagy védnögsége alatt megalakították a nyugdíjas és rokkant katonatisztek és özvegyek országos szövetségét. Ez a szövetség, melynek messzemenő s az egyesek gazdasági érdekeire nézve rendkívül fontos tervei vannak. Debrecenbe delegálta Stiaszny Nándor őrnagyot, hogy a román iga alól felszabadult egész hajdusági körzetben megszervezze a szövetség helyi csoportját. Tekintettel arra, hogy ezen akció egy tekintélyes és ezidőszerint a maga erejére utalt társadalmi réteg talpraállítására irányul, a szövetség méltán elvárhatja az érdekeltektől, hogy teljes odaadással támogassák Stiaszny őrnagy misszióját.

Fent nevezett kéri az érdeklődőket, irodahelyiségében (Péterfia-u. 20. sz.) sziveskedjenek megjelenni. Hivatalos órák: d. e. 10—12, d. u. 3—5-ig.

SPORT

Kerületi ügyek. A kerületi előadó hivatalos távolléti ideje alatt a kerület ügyeit Zempléni Gusztáv kcr. jegyző, előadó helyettes intézi s így a kerülethez intézett mindennemű kérések és óvások hozzá adandók be. (Ipar-kamara épület, 9. sz. szoba.) — A kerület fejelelmi és intéző bizottsága hétfőn este 8 órakor a Központi kávéház külön termében ülést

tart. A tagok pontos megjelenését kéri az előadó.

Elutasított óvás. A DTE megóvta igazolatlan játékos szerepelése miatt a DMTK ellen 1:0-ra elvesztett mérkőzését. Az óvást az intéző bizottság hétfőn este tárgyalta s minthogy nevezett játékos a kerület részére tényleg igazoltatott, az elutasító határozat ellen felebbeszésnek van helye 8 napon belül a kerület tanácsához. Kerületi előadó h.

Kiadja: **MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-KIADÓVALLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.** E számért főszervező felelős.

URANIA	APOLLO
Péntek szombat, vasárnap április 23—24—25 Kolumbusz Kristóf	Péntek, szombat, vasárnap április 23—24—25 NORDISK MŰSOR. A senki leánya
A nagy felfedező élet-története 8 felv. A főszerepekben George Wagner a párisi conservatorium tanára és Leontine Massarte a párisi theatre Antoine tagja. Előadások 7 és 9-kor.	R. Skowronnek regénye 5 felvonás. Főszereplők: Irmyard Bern, Reinhold Schünzel. Előadások 7 és 9-kor.
ARANY BIKÁ MOZI	
Péntek, szombat, vasárnap április 23—24—26 Az örök ifjúság	
Fantasztikus ötlet 5 felvonás. Főszereplők Carola Toelle, Werner Kraus. Előadások 7 és 9 órakor.	

HIRDETMÉNY

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 42467—1920. I. b. sz. a. rendeletével a debreczen—tiszafüredi államosítandó közut 10.990—61.200 Km. közti szakasz kiépítésére vonatkozólag az 1890. évi I. tc. 56—60 §§-ai értelmében a helyszíni bejárás megtartását rendelte el és a bejárás határidejéül **1920. évi május hó 4. napjának délelőtti 8 óráját**, összejöveteli helyéül pedig a városháza tanácstermet tüzte ki.

Erről a nagyobb ipari és egyéb vállalatokat, valamint érdekelteket azon figyelmeztetéssel értesítjük, hogy a bejárás alapjául szolgáló tervezet a debreceni m. kir. államépítészeti hivatalánál közszemlére kitétetett s azt az érdekeltek megtekinthetik.

Debrecen, 1920. évi április hó 22.

Városi Tanács.

Hamisfogakat töröltetis legmagasabb áron veszek Szt. Anna-u. 6

Ke. 983/19—1919.

HIRDETMÉNY

A debreceni törvényszék Hausner Salamon debreceni lakos volt kereskedő kényszer-egyezségi ügyében újabb tárgyalási határnapul **1920 évi május hó 21. napjának d. e. 9 óráját** alulírott dr Balogh Béla törvényszéki bíró hivatalos helyiségébe (törvényszék II. em. 107. ajtó) kitiízi, amikorra és ahová az adóst, vagyonfelügyelőt, az adós képviselőjét és hitelezőket a törvényes következmények terhe alatt, utóbbiakat azzal idézi meg, hogy a tárgyaláshoz követeléseikről szóló váltókat, vagy a követelés fennállását bizonyító egyéb okirataikat hozzák magukkal.

Debrecen, 1920. április 3,

Dr Balogh Béla sk. tszéki bíró.

Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Orest tüzifakereskedő
 Miklósi-u. végén, Szoboszló-ut. és Piac-u. 58.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 30 filler. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve külön számíttatik.

Mindenfajta
 cséplőgépek, kazánok és mezőgazdasági gépek javítását vállalja a Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság.

Ecet
 és friss töltésű Mohai Agnes víz kapható Félégyházy János fűszerüzletében

Friss töltésű
 Igmándi keserűvíz és vett Félégyházy János üzletébe.

Kerekek
 Hajdu vármegye területén gyógyszerterápiát bértre, vagy vételre. A bérlet vagy vételár megjelölésével. Ajánlatokat Dr. Ruzska István ügyvéd Debreczen címére kérem.

Mész
 vagononként vagy bármennyi kapható Sümeghy-nél Csapó-u. 11. szám.

Szekér
 kerékráfok felhuzása néhány perc alatt eszközölhető a Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság hidegen sajtoló ráffelhuzó gépén. Hétfőn, szerdán és pénteken délután áll a gazdáközönség rendelkezésére.

MAKULATUR PAPIR
 kilőszámra kapható launk kiadóhivatalában.

Debreczeni iparosok.

Bélyeggyár és véső-intézet
PAULÓ I.
 Batthyányi-u. 22.

Blattner József
 Csapó-utca 1. sz.
 Végezési és képkertezési vállalata tükrök és ablakok nagy választékban.

FORGÁCS I.
 Műrás, Rádócs-utca.

Koros Sándor
 férfi-szabó üzletében Piac-u. 88.
 Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók

Académie Internationale
Nyelviskola
 Széchenyi-utca 42. sz. i. em.
 Francia, Angol, Német, Olasz, Román, Magyar magánórákban és tanfolyamokban
 A tanfolyamokra csakis általános műveltségűek rendelkezők vétetnek fel.

Rézgálic
Raffia
Szőlőkötözőzsineg
 legolcsóbban kapható
Kontsek Gézánál,
Kossuth-utca.

Magolcsay Nagy Mihály
 kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.
 A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalapjavításokat. Ugyanott egy 200 cm. magas, 90 cm. széles ablak eladó.